

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅRGANG

4. JANUAR 1958

A V I N N H O L D E T :
PAVE PIUS XII's JULEBUDSKAP - BISKOP MANGERS's.
NYTTÅRSHILSEN - HVA VERDEN VENTER AV KIRKEN -
BLIKK PÅ TIDEN - FØR DET ER FOR SENT - HVA KRISTUS
HAR LÆRT MEG (GIORGIO LA PIRA) - OUTSIDEREN
OG KRISTENDOMMEN - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NF

1

NESTE NUMMER KOMMER 18. JANUAR 1958.

BØNNENS APOSTOL AT Intensjoner for 1958

JANUAR: Alle kristnes gjenforening i Kristi Kirke. — Anerkjennelse av kristendommens lære i Japan.
FEBRUAR: Trost og kraft på forbønn av Vår Frue av Lourdes. — Bekjempelse av den gudløse materialisme i Kina.
MARS: Den hellige fars alminnelige og særlige formål. — Bevaring av gudstroen som grunnlag for forfatningen i Indonesia.
APRIL: Prestestudentenes oppdragelse i kjærligheten til Alterets sakrament. — Aktelse for Kirken i Ceylon.
MAI: Sjelesorgen i storbyene. — Fremgang for åndslivet i India på linje med det materielle fremskritt.
JUNI: Mere andakt til Jesu Hjerter som hjelp mot tidens uro. — Rettferdighet og fred i de arabiske land.
JULI: Kamp mot falske idéer om kyskheten. — Løsning av ernærings- og boligproblemet i Afrikas store byer.
AUGUST: Erkjennelse av usannheten og faren i marxismen. — Sant kristenliv i Nigeria.
SEPTEMBER: Anerkjennelse av Guds navn og Guds lov i de internasjonale råd. — Mere kjennskap til Kristus hos de studerende i Asia og Afrika.
OKTOBER: Hotell- og restaurantpersonalets åndelige velferd. — Mere hjelp til utdanning av innfødte prester i misjonslandene.
NOVEMBER: Legfolkets utdanning i apostolatets tjeneste. — Kampen mot ødeleggelsen av tro og moral i Latin-Amerika.
DESEMBER: Arbeidet for fremstilling av god film. — Kirken på Formosa.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 10. januar kl. 19 i St. Elisabethsøstrenes kapell, Urtegt. 31. Oslo.

Juletefester i Oslo

Foreningslokalet, Akersv. 5

Fredag 10. januar: Kl. 16.30 for mindre barn.

Lørdag 11. januar: Kl. 16.30 for større barn.

Søndag 12. januar: Kl. 20.00 for voksne.

Alle er velkommen. Godt program.

St. Sunniva skoles

JULESPILL

TORS DAG 9. januar kl. 18.

SØNDAG 12. » » 18.

Entré: Voksne kr. 2.—, barn kr. 1.—.

FYRINGSOLJE brukes av

St. Olavs kirke
Bispegården
St. Josephs Institutt
Vår Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet
St. Pauls Kirke
Vår Frue Kirke
St. Franciskusøstre-
nes Moderhus } Bergen
Øyenklinikken
Marias Minde
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss
St. Franciskus Hosp., Hønefoss

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Sosialkuratoren treffes etter avtale.

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 5. JANUAR Jesu navnefest: Ep. Ap. Gj. 4, 8—12. Ev. Luk. 2, 21.
Mandag: Herrens åpenbaringsfest. Ep. Is. 60, 1—6. Ev. Matt. 2, 1—12. Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag: Messen fra Herrens åp.fest. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 12. JANUAR: Den hellige familie. Ep. Kol. 3, 12—17. Ev. Luk. 2, 42—52. Mandag: Minnet om Kristi dåp. Tirsdag: Hilarius, bisk., bekj., kirkeleærer. Onsdag: Paul, den første eremitt, bekj. Torsdag: Marcel I, pave, mart. Fredag: Apostelen Peters bispestol i Rom.

SØNDAG 19. JANUAR 2. s. etter Herrens Åpenbaringsfest: Ep. Rom. 12, 6—16. Ev. Joh. 2, 1—11.

Søndag 12. januar tilfaller kirkekollekten AFRIKAMISJONEN

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnuss kirke, Romeriksgt. 1, tlf.	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23. tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestgrd. tlf. 3604	8.15 6.20	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	—	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

Pave Pius XII's julebudskap

*Nedrustningen under effektiv kontroll —
Den guddommelige lov en garanti for
verdensharmonien —*

I sin store tale julen 1957 krevet pave Pius XII at rustningskappløpet blir innstillet, fordi det representerer en stor fare for menneskeheten og jorden. Paven henstillet til de førende politikere i hele verden om å avstå fra dette kappløp. Men som de foregående år understreket han også at det består en rett til selvforsvar. Pave Pius XII sa bl. a.:

«På grunn av fremskrittsmulighetene lar folkene seg forlede til å undervurdere de åpenbare farer, og legge for liten vekt på ikke ubetydelige faresignaler. Kan man da ikke innse at utviklingen og anvendelsen av visse oppfinnelser til militære formål vil forårsake en nesten almen ødeleggelse som ikke står i noe forhold til mulige fordeler, selv om disse måtte være av politisk art? Kunne man ikke nå de samme mål med andre midler og med mindre omkostninger og faremomenter? Hvem vil kunne beregne om i tall de skader som blir forårsaket av fremskrittet når dette ikke følges av den nødvendige klokskap? Så meget råstoff, så megen kapital — resultatet av slit og forsakelser — så store mengder energi og menneskelig arbeide blir unndratt påtrengende behov og satt inn i produksjonen av nye våpen. Selv de rikeste folk ser nå den tid komme da de må beklage at likevekten i deres nasjonale økonomi er blitt faretruende svekket. Det kan alt være skjedd, selv om man forsøker å skjule det.»

Etter at Paven hadde hentydet til rustningskappløpet som bare utmatt nasjonene, åpner avgrunner mellom folkene og bringer hat og sorg med seg, sa han: Alle som ser dette kappløp burde forsøke å forstå den virkelige betydning av det som hender. Hvis folkene skal nå frem til fred og enighet, må de ikke la seg bedra av øyeblikkets rekorder. Heller ikke la seg vinne for andre av frykt som utnyttet i den hensikt. De bør ikke glemme at de tilhører en generasjon hvor ferdigheten ofte seirer over visdommen. Men det er det kristne menneske

som skal seire ved å gjøre bruk av den åndsfrihet som kommer av et omfattende syn på tingene, og slik ved en objektiv bedømmelse av det som skjer finner den åndens ro og sikkerhet som er rotfestet i den guddommelige ånd, alltid nærværende i verden.

Tiden er nå kommet da de moderne menneskers beundring for seg selv igjen må få den riktige nevner. Hvis bare ferdighetens beundrere knelte ned i tilbedelse foran krybben til det guddommelige barn, ville de få visdommens innsikt og forståelse.

Engelen som forkynte den hellige natts under for hyrdene, begynte sitt budskap slik: «Frykt ikke, for jeg forkynner dere en stor glede.» Det er ganske andre følelser som utløses hos menneskene hver gang et nytt teknisk under blir bekjentgjort. Stilt overfor forskningens uventet store utvidelser, dens resultater og følger, overfor de nye enorme erkjennelsesområder i mikrokosmos og makrokosmos, blir menneskene i dag fylt av bange anelser, og mange spør seg selv om menneskeheten skal greie å mestre verden, eller bli offer for det tekniske fremskritt.

De uunngåelige forandringer som teknikken og vitenskapen åpner veien til, blir av mange betraktet som noe disharmonisk som bare kan forstyrre den natur og harmoni som Gud har skapt og satt sitt stempel på. Menneskene begynner å bli redd den verden de hittil har trodd de kunne herske over, særlig de som ikke lenger har Gud i sine hjerter og tanker. Men alle disse mennesker som setter seg selv høyest og allerede begynner å frykte seg selv og omverdenen, ville vi gjerne vise hen til den vei som fører til Betlehem.

I siste del av julebudskapet erklærte Paven: «Den guddommelige lov som styrer verdensharmonien gjør det til en plikt for alle regjeringer å forhindre krig gjennom internasjonale institusjoner. Disse må gjennomføre en nedrustning under effektiv kontroll og arbeide for en sammenslutning av alle de nasjoner som ønsker en sann fred, til vern mot de makter som arbeider for å ødelegge denne fred. Vi er overbevist om at en slik solidaritet vil bli sterkere ved det første faremoment; det har den siste tids hendelser bevist. Gjentatte ganger, særlig i kritiske tider, har Vi ved råd og advarsler oppfordret til at denne solidaritet må bli gjort fastere. Idet Vi betrakter det som et guddommelig oppdrag for Vårt Pontifikat å forene alle folk med broderlige bånd, gjentar Vi Vår formaning om å la all kappestrid mellom venner av en sann fred opphøre, og enhver mistro bli fjernet. Freden er et gode så dyrebart, så fruktbart og ønskelig, at alle anstrengelser må gjøres for å bevare den selv om en rekke legitime forrettigheter derved må forsakes.»

*

Dette var det nittende årlige julebudskap til verden fra overhodet for den katolske kristenhet. Det blir betegnet som en av de sterkeste fredsappeller fra pave Pius XII, og han talte med en fast og energisk stemme.

Takket være Vatikanradioens nye senderstasjon kunne julebudskapet i år for første gang høres også i Sovjetrussland og China.

Biskop dr. Mangers' nyttårshilsen

I en av sine lignelser taler vår Herre om en mann som kalte sine tjenere til seg og overga sitt gods til dem, da han skulle ut på en lang reise. Til den ene ga han fem talenter, til den annen to og til den tredje ett. Da han etter lang tid kom tilbake, kalte han atter tjenerne til seg og holdt regnskap med dem. «Jeg har tjent fem talenter til de fem du ga meg,» sa den første. «Og jeg har tjent to til,» sa den andre. Og herren sa til hver av dem: «Du gode og tro tjener, gå inn i din herres glede.» Men den tredje måtte bekjenne at han hadde gravd sitt talent i jorden og latt det være ufruktbart. Og herren ga befaling om at denne unyttige tjener skulle kastes ut i det ytterste mørke. (Matt. 25, 14—30.)

Hver nyttårsaften står Gud likesom foran oss og holder regnskap med oss. Han spør hvorledes vi har brukt de talenter han har gitt oss. Lykkelige er vi da når vi kan si at vi har brukt dem til å øke vår åndelige skatt, til å gå frem på de veier han har vist oss. Men ulykkelige er vi når vi må tilstå at vi har ødet bort Guds gaver, misbrukt dem i stedet for å nyttiggjøre dem etter hans vilje, til åndelig fremgang og for vår sjels frelse.

Vi står atter ved et viktig punkt av vårt liv: det gamle år tar slutt og vi skrider over terskelen til et nytt. Ennå er det ikke for sent. I sin miskunn vil Gud ennå en gang gi oss talentene så vi kan arbeide med dem og nyttiggjøre dem. Derfor takk til Gud, anger og smerte over alle våre forsømmelser og feiltrinn, med løfte om å bruke hans nåde, vår tid og våre evner til å gjøre hans vilje og gå hans veier. Vi vet jo at *alt*, hele vår lykke, hele vår evighet, avhenger av om Gud en gang kan si til oss: «Du gode og tro tjener, gå inn til din Herres glede.»

*

Som motto over det nye år vil vi derfor sette den bønn som kong David og profetene om og om igjen ber og minner oss om: «Herre, la meg kjenne dine veier, lær meg dine stier.» Å gå Guds veier, det er å gjøre den rette bruk av de talenter han har gitt oss.

Gud selv har fastsatt de veier vi må gå for å komme til ham og de veier på hvilke han vil komme til oss. Det heter da også i Den Hellige Skrift: «Rydd, bered Herrens vei.» Det gjør vi når vi nyttiggjør hans talenter i alle livets stillinger og omskiftelser, for Gud vil møte oss i hele vårt liv, i hele livets utfoldelse. Derfor må også hele vårt liv være en vei til Gud, en vei der han kan møte oss.

Guds veier her på jorden munner alle ut i den store hovedvei som er Kristi Kirke, den Kirke han har grunnlagt på apostlene: «Den som hører dere, hører meg,» har han sagt. Denne Kirke er ett med Kristus, og ingen kan komme til Faderen uten ved Kristus.

I Kirken må vi derfor se Kristi talerør, Kristi brud, og elske den som han selv har elsket den og gitt seg hen for den. Vi må leve og føle med den gjennom liturgien, bønningen og sakramentene, høre på den og følge dens råd og formaninger.

Å leve med Kirken det er å være apostler for dens guddommelige sannhet. Gjennom vårt liv må vi gjøre denne sannhet synlig og håndgripelig så alle kan se dens skjønnhet og guddommelige karakter. Ja, det er gjennom vårt liv at vi skal være veiledere for de søkende, støtte for de svake, lys for dem som famler i mørket. Bare når vi selv *lever* sannheten, fører vi bevis for den. Og det har tusen ganger mer verdi enn alle diskusjoner, foredrag og lærde skrifter. Ja, det er problemet over alle kristne problemer: vårt liv av og etter Kirkens sannhet og ånd. Det er den vei Gud vil vi skal gå, den vei som han lærer oss når han sier: «La deres lys skinne...» Og denne vei må alle kristne gå, dersom de skal finne Gud eller Gud skal møte dem.

Alle andre Guds veier er likesom stier som fører til denne hovedvei. For de fleste er det *familielivet*: «Mannen skal forlate sin far og mor og bli fast hos sin hustru,» sier Gud i skapelsens morgen. Etter Guds bud skal mann og hustru holde trofast sammen hele livet igjennom. I kjærlighet og forståelse skal de leve sammen, bære hverandres byrder og bære over med hverandres svakheter. De skal gjøre sitt hjem til en liten kirke der de både ved ord og eksempel oppdrar sine barn i gudsfrykt og gode seder så de blir dyktige medlemmer både av Kirken og samfunnet. Da blir familielivet en vei, en sti som gjennom Kirken fører dem til Gud og Gud til dem.

For andre går Guds vei gjennom *ordenslivet*: det er de som Gud på en særlig måte har kalt og som med jomfru Maria sier «ja» til kallet, og lever etter de evangeliske råd. Det er vel den mest direkte vei når den helhjertet blir fulgt etter Evangeliets ånd i ydmykhet og forsakelse, bønn og hengivenhet, med en glødende iver for å fremme Kristi Kirke og Guds rike, oppdra barn, hjelpe de syke, de trengende og forstøtte. Det er å følge Kristus på den vei han selv har gått.

For andre igjen går Guds vei gjennom den *ugifte stand* her i verden. Det er jo så at faktisk ikke alle kan gå hverken familielivets eller ordenslivets vei. Men også disse har sin store misjon i samfunnet, ikke minst i Kristi Kirke. Som oftest er det Guds mening at de ugifte med sitt liv i renhet og gudsfrykt, sitt arbeid i veldedighet, i menighetslivet eller andre viktige yrker innenfor Kirken skal utfylle plasser som ellers ville stå tomme. Slik fyller de ikke bare sitt hjertes dypeste trang til å verne om udødelige menneskesjeler, men nettopp på den vei møter de Gud og gjør hans vilje. Langt fra at de skal betrakte sitt liv som ufruktbart eller at de skal bli egoistiske, kan de være de edleste og nyttigste mennesker i Guds rike.

Utallige også må gå Guds vei gjennom *sykdom, ulykke, motgang* og alle slags prøvelser. Vel er disse ikke direkte villet av Gud, men syndefallet i paradiset ble nødvendigvis fulgt av lidelsen. Det er også talenter som Gud gir oss, og vi må lære å bruke dem. Utallige mennesker har med glede og takk

Hva verden venter av Kirken

Av professor GUSTAVO CORÇAO

En katolikk som ser på Kirken med troens øyne, venter akkurat det av den som den gir. For oss betegner ordet Kirke et samfunn som er overnaturlig, hellig, katolsk, og hvor Kristi arv blir bevart og fordelt.

Men vi skjeler også ved hjelp av troen mellom den hellige og ufeilbarlige virkelighet som Kirken er, og den syndefulle og feilbare virkelighet som dens medlemmer utgjør. Vi vet godt at i alle lag av hierarkiet er der både «rettferdige» og «urettferdige» mennesker.

Ved å foreta en slik sonndring kan vi fremsette betraktninger om det som vi venter av hverandre

---

grepet korset, lidelsen, for å følge Kristus og bli likedannet med ham. Det er vel ingen som har lidt så meget som apostelen Paulus, den store forkjemper for Kirkens sannhet: «Jeg skal vise ham hvor meget han skal lide for min skyld,» sa Kristus etter hans omvendelse. (Ap.gj. 9, 16.) Guds vei, Kirkens vei var for ham lidelsens vei. Og han selv kunne si: «Mitt hjerte strømmer over av glede i alle mine lidelser.» Slike eksempler skal vi ha for øye når motgang, skuffelser og sykdom rammer oss.

Men, høytelskede i Herren, om vi nå går Guds veier gjennom familielivet eller ordenslivet eller den ugifte stand eller lidelsen, så fører de oss bare til Gud dersom vi går dem i *oppriktig kjærlighet* til hverandre og alle våre medmennesker. Det må herske en atmosfære av kristent vennskap mellom alle Kirkens barn, i familiekreten, i ordenssamfunnet, i menighetslivet og foreningene, i forholdet mellom legfolk og presteskap.

Kjærligheten er surdeigen som må gjennomsyre hele massen. Har vi ikke den, da graver vi talentene i jorden og lar dem være ufruktbare. «Om jeg hadde tro så jeg kunne flytte fjell... og om jeg ga mitt legem til å brennes, men ikke hadde kjærlighet, da gagnet det meg ingen ting,» sier apostelen Paulus, 1. Kor. 13, 2—3. Det er kjærligheten som gir både familielivet og ordenslivet og menighetslivet og lidelsen deres egentlige verd. Den er det store uimotståelige bevis for Kirkens sannhet, det lys vi må la skinne for våre medmennesker.

*

Fylt av disse tanker og med vilje til å leve etter dem vil vi da, høytelskede i Herren, tre inn i det nye år og huske at alt som hender her i livet, er talenter som Gud gir oss så vi skal gå hans veier og berede veien for ham til oss. Til oss står det da å bruke dem etter hans vilje, alltid, hver dag, i den stand eller det yrke eller den situasjon som det guddommelige Forsyn tildeler oss i dette liv. Da vil det nye år bli et godt år for hver og en, og det ønsker jeg dere alle av hjertet.

og det vi venter av biskopene og pavene. Opinionsfriheten og endog retten til å protestere er meget rommelig innen Kirken, men vi bør ikke glemme dens hierarkiske konstitusjon, og dermed nødvendigheten av å uttrykke oss i ærbødige former. Vi bør heller ikke glemme at alle våre klager bør være underkastet kjærlighetens lov. Men denne lov frigjør; Guds rikes borgere er i virkeligheten de frieste mennesker som finnes. De kan med stor dristighet slynge modige ord ut til de ansvarlige i samfunnet, og hvor ofte har ikke store helgener uttalt seg med fynd og klem om misbruk og korrupsjon ned gjennom tidene!

I verdens øyne er Kirken aldri noe overnaturlig samfunn, og enda mindre «bruden uten plett og rynke». For alle som ser den utenfra, selv de som er godt inne i den katolske lære, består Kirken av dens medlemmer, dvs. mennesker som sier at de trakter etter ekstraordinære ting, men som, i det daglige liv, i politikk og forretninger, bærer seg ad som alle andre, dvs. som om de bare var interessert i helt alminnelige og verdslige ting. Dette fryktelige misforhold som for oss er en kilde til erkjennelse og ydmykhet, er en årsak til forargelse for alle andre mennesker.

Vi kan forøvrig merke oss to ting. For det første vet vi at de som forarges over vår middelmådighet, likevel blir mindre forarget enn vi selv, fordi de ikke kjenner dimensjonene — det virkelige omfang — av det ideal som Gud setter opp for oss, og følgelig anlegger mindre strenge mål på våre nederlag.

For det annet bør vi medgi at verden har grunn til å bli forarget, og at de teologiske spissfindigheter som skaffer oss unnskyldende argumenter ikke er tilstrekkelige til å forklare katolikkens mangelfulle effektivitet når det gjelder politiske og sosiale problemer.

Faktum er at katolikkene som fellesgruppe og som menneskelig type ikke frembyr noe overbevisende bilde for folk i sin alminnelighet. I vårt land f. eks.,¹⁾ er der mange beundringsverdige mennesker blant dem, mange med så fremragende egenskaper at de kan stå som forbilder, men katolikkene sett under ett frembyr ingen karakteristiske holdninger like overfor de sosiale problemer. Når det dreier seg om individuelle kontakter utretter katolikkene meget godt, men som gruppe later de til å være nokså virklingsløse. Og all den stund det er den kollektive innsats som teller i den moderne verden, blir slutningen uvegerlig at Kirken i dette historiske øyeblikk ikke spiller den rolle den burde, eller at den ikke er det den foregir å være.

Verden dømmer Kirken, og årsakene til den alvorligste beskyldning sørger Kirkens medlemmer for selv. Ikke slik å forstå at det liv vi fører preges av åpenbare skandaler, vi er ikke mer «barbariske» eller egoistiske enn andre. *Men vi er som alle andre!* Det er *det* vårt århundre forarges over. Eller vi kan uttrykke det slik: Verden beskylder oss for verdslighet.

Den oppdagelse av mennesket som har foregått siden Renessansen og Reformasjonen har den bakside at interessen og oppmerksomheten hovedsakelig er blitt vendt mot det utvendige, og følgelig det minst menneskelige ved mennesket. Den moderne sivilisasjon har ikke formådd å gjøre mennesket

¹⁾ Da forfatteren er brasilianer, er det han her skriver selv sagt preget av mentaliteten i de latin-amerikanske land.

virkelig større, det har bare skjedd en ekspansjon, en inflasjon av det som preger menneskene utelukkende på det ytre plan. I stedet for vekst er det blitt oppblåsthet. Egenkjærlighetens impulser som i middelalderen ble ansett som grunnen til all synd, overvåkes og bekjempes ikke lenger i den nyere tid, i stedet har vi fått jeg'ets utfoldelse og kraft. Den moderne verden med dens stadig voksende antall nevroser, er den uunngåelige følge av fire århundrers nominalisme og sjelsplittende filosofi.

INVASJON AV NYE VERDIER

Gjennom hele denne periode som man kan kalle en vekstkrise eller historisk pubertetstid, har ikke Kirken forsvart seg og har heller ikke forsvart verden. Den har reagert mot Reformasjonens feiltagelser, forsvart sin lære og konsolidert sin indre struktur. De opplagte og klart formulerte feiltagelser er nok blitt bekjempet, men det har likevel gått våre ledende katolikker hus forbi at idéene har virket i så stor utstrekning. Faktum er at *individualismen*, som var selve sjelen i Renessansen og Reformasjonen, har trengt igjennom også innen den katolske verden, slik at Kirken fremstår — for folk i sin alminnelighet — som en gruppe mennesker preget av borgerlig moral og alle dens forpliktelser. Kirken, som helvetes porter ikke kan overvinne, fortsetter sin misjon, men Kristenheten, dvs. det timelige regime — summen av de kjensgjerninger og historiske virkninger som er inspirert av brytningen fra de evangeliske verdier, — har opphørt å eksistere. Eller der er i alle fall intrådt en krise av høyst gjennomgripende art.

Etter fire århundrers individualisme og borgerlig moral befinner verden seg ved et historisk vendepunkt av dimensjoner. En ny Kristenhet er i gjæring. Ja hele verden aspirerer i sin angstredne halvbevissthet mot en ny type sivilisasjon. Og det som verden i denne kritiske tid venter av Kirken, av oss, er at vi befri oss fra individualismens bånd og den borgerlige morals kompromisser. Hvor ofte møter vi ikke mennesker som forferdes over hvor mondene, hvor verdensmessige vi og våre kretser er. Det dreier seg ikke om skandaler og overtredelser av det sjette bud, heller ikke om den støtte vi gir til åpenlyst urettferdige kapitalistiske strukturer. Nei, det som sjokkerer mest, det er kappløpet etter prestisje og suksess — det mest antievangeliske som tenkes kan! Våre dagers kristne mangler i sørgelig grad en beskjedne og verdig holdning overfor verdens pomp og pral, de er snarere blendet av maktapparatets og prestisjens mekanisme...

Det er riktig at Kirkens lære anbefaler lydighet mot de gjeldende lover og regjeringer, men derfor blir det ikke mindre eiendommelig at man går meget lenger enn det som foreskrives, særlig fordi det ikke vises samme nidkjærhet når det gjelder omsorgen for de dårligst stilte i samfunnet. Verden forferdes, og det ville være forferdelig om den ikke gjorde det når den ser det frieste av alle folk løpe servilt etter de mektige i staten for å opnå en høyst verdslig makt og ære.

HVILKET SYN ER DET VI FREMBYR?

Vi lærer av katekismen at Kirken har tre fiender: Verden, Djevelen og kjødet. Hvilken verden gjelder det? Visselig ikke menneskeheten eller de nødven-

GUSTAVO CORÇAO er brasiliansk, født 1896. Inntil for tyve år siden var han en revolusjonær marxist, men etter en årrekkes søkning la han frem et kristent livssyn i boken «Descoberta do Outro» (Oppdagelsen av medmennesket). En rekke bøker har siden fulgt og finnes i spanske, engelske og hollandske oversettelser. Av utdannelse er han ingeniør med astronomi og geodesi som spesialitet, og han er f. t. professor ved hærens tekniske høyskole. Corçao er ennå lite kjent i Europa, men hans innflytelse er stor i Latin-Amerika.

Nærværende artikkel er skrevet i anledning av den internasjonale legmannskongress i Rom siste høst og trykt i boken «Le Monde attend l'Eglise» (Verden venter på Kirken), utkommet nylig på forlaget Fleurus, Paris. Det sier seg selv at det han her skriver er sterkt preget av den mentalitet og de forhold som er rådende i de latin-amerikanske land.

dige institusjoner for det felles timelige vel, heller ikke sjelenes verden, hjertenes verden. Fienden er den verden som angriper menneskets bestemmelse på det oversanselige plan, prestisjens og praktens verden, hovmodighetens og den offisielle takknemlighetens og kjærlighetens verden. Og mange mennesker undrer seg over det syn vi frembyr, den holdning vi inntar til denne verden som har sin Fyrste, og som Kristus ikke ba for: «Non pro mundo rogo: Jeg ber ikke for verden». For selv om de ikke har lest epistelen til Galaterne eller kjenner detaljene i liturgien, så har de en mer og mindre klar forestilling om at vi følger i sporene til en Gud som led pasjonsdøden for menneskene, de vet at vår fane er et motsigelsens tegn og at vi nærmest skulle te oss som gale, — og dermed blir de høyst forbauset, ikke over å se oss begå en ydmykende synd iblant, men over at vi har de samme kriterier som verden ellers, og gjør oss til med de samme forfengelige ting.

Den historiske tid som vi lever i har en kolossal betydning for menneskehetens skjebne. Det liberale borgerlige samfunn holder på å likvideres, men man ser enda ikke klart konturene av den sivilisasjon som vil oppstå av ruinene til det liberale samfunn, unnatt i Øst, i Sovjetsamveldet. I den samtidige verden er erfaringen med marxismen noe som fremstår helt klart og tydelig, den er den mest ytterliggående virkeliggjørelse av Renessansens og Reformasjonens egoismefilosofi. Den vestlige verden debatterer, gjør spredte forsøk, søker å finne frem til nye økonomiske og politiske strukturer. I denne dramatiske nyorientering venter verden av Kirken at den skal legge av den borgerlige moral. De kristne er kalt til å arbeide i det timelige samfunn, og verden venter at de viser en brennende interesse for verdens skjebne samtidig med at de er et eksempel på uavhengighet overfor verdslige ting.

En slik paradoksal innstilling, eller rettere, en slik komplettert innstilling, finner man bare hos et folk som er seg bevisst de verdier som utledes fra Menneskevordelsen og den betydning jordelivet har (det er på jorden vi bygger vår Himmel), men samtidig vet at vår bestemmelse ikke fullføres her. Hvis det første element manglet, ville vi få en Kirke som ikke interesserte seg for menneskene, hvilket er meningsløst; hvis det andre manglet, ville Kirken være fastklistret til verden og ute av stand til å lede den. Eller for å si det mer konkret, verden venter at de kristne holder opp med å legge all vekt på det sjette

BLIKK på TIDEN

Danske med brodd

■ Nå og da ser vi lutherske liberale teologer peke på at den kulturtrange pietistiske linje i nordisk kristendom risikerer å støte vaklende protestanter over i katolisismen. At argumentet også kan ha brodd den motsatte vei, fremgår av en kronikk av den danske indremisjonshøvding pastor Chr. Bartholdy, som etter det velredigerte københavnske «Kristeligt Dagblad» finnes gjengitt i «Vårt Land» (15. desember). Pastor Bartholdy gir med fynd og myndighet sin kommentar til den norske helvetesdebatten, og erklærer at «hele den kristne tro udhules og gøres til pjat og sødsuppe hvor helvede nægtes». Selvom den uheldige formuleringen kunne gi nokså triste idéer om hva slags åndelig vitalitet den kristne kirke egentlig lever på, er vi jo enige i at julebudskapets tale om en *Frelser* står mot en bakgrunn av evig gru som er en faktisk *mulighet* i menneskets skjebne. Forfusker en sansen for tilværelsens og kristendommens iboende dramattikk, for det guddommelige lys som skinner i et mørke uten annet håp, da kan hanen bare gale, for så er Kristus i virkeligheten allerede forrådt — ikke minst om det er skjedd med geistlig bistand:

«Så bliver Vor Herre Kristus kun en blid lærer, som kan vise os en bedre vej her på jorden, end vi måske selv kunne have fundet, som forsikrer os om en Gud, som er kærlighed, så der er ingenting at være bange for, det skal nok ende godt alt sammen.

Så er vi der, hvor Paulus *ikke* ville være (1. Kor. 1, 17), midt i den menneskelige visdoms tale, hvor *korset* har mistet sin kraft. Så har vi den prædiken, som er en kæde af åndrigheder eller en velmenende opfordring til at vise næstekærlighed. Så er vi havnet midt i den gamle fladtrådte rationalisme.

Korset er himmel og helvede åpenbart her på vor jord(...). Er det dog ikke klart, at noget af det, som bringer vor danske kirke i foragt, er denne udhuling af kristentroen, som præster frejdigt arbejder på? Fra tiår til tiår tager kirkegangen synligt af. Er det underligt at katolicismen drager navnlig akademikere? Tænkende mennesker må dog spørge sig selv,

bud og begynner å interessere seg for rettferdighetens krav når det gjelder fordelingen av jordens goder. Fremfor alt venter den at de kristne på en praktisk måte bekrefter sin ringeakt for all slags forfengeligheit og prestisje!

Det inntrykk man sitter igjen med etter daglig kontakt med folk som står utenfor Kirken er ganske merkelig og meget instruktivt. Det er som om denne ofte triste mengden venter av Kirken — altså av oss — akkurat det vi burde være. Åndens universalitet synes å inspirere verden og oppfordre den til å kreve det av oss som vi skulle være. Slik når vi frem til den slutning at verden har et overnaturlig instinkt som kan forklares gjennom Pinse-mysteriet. Og det er takket være dette instinkt at verden venter av de kristne at de *ikke* skal være et folk som alle de andre. Den venter at det vi er kalt til skal lyse gjennom våre handlinger. Så underlig det kan høres så venter verden at Kirken skal være i verden, men ikke av den.

hvad vi vil, eller hvad vi skal med en kirke, der ikke tør vedstå sin egen bekendelse, men overlader de døbte til at nyde sjælesorg hos præster, som bevidst og ubevidst fornægter det centrale i kristendommen.

Jeg ønsker ikke ensretning i alt. Men der er nu engang noget, som er centrum. Hvor det slippes, der er ikke mere nogen kristen kirke. Man må virkelig si, at der er nogle, som har haft held med deres påstand om, at folkekirken er en borgerlig indretning. Jeg har altid anset det for usandt. Men det ser ud til, at de snart kan få den gjort til det. Og så er det sandelig ikke sært, at det brede folk smiler ad en borgerlig indretning, hvor embedsindehaverne går så mærkeligt klædt og skal aflægge løfte for livstid om at prædike efter nogle gamle bekendelser, som ingen, og da slet ikke de, som aflægger løftet, tager alvorligt.»

St. Thomas i julekatalogen

■ Om neppe i opplagstall, så ihvertfall i bredde har ingen ringere enn *Thomas Aquinas* i denne siste bokhøst vært noe av et norsk forlagsanliggende. Aschehoug har presentert ham gjennom professor *Winsnes'* bok om Jacques Maritain, Universitetsforlaget har gitt oss ham gjennom Knut Erik *Tranøy's* studie i hans moralfilosofi og Cappelen har forsåvidt også latt ham komme til orde gjennom Pater *Copleston's* samtale med Bertrand *Russel* «Om Guds eksistens». Så megen thomisme på én gang må da være noe av et tidenes tegn i et land hvor forholdet mellom kristendommen og filosofien har vært mer enn fjernet i moderne tid.

I «Verdens Gang» (17. desember) gir Sverre *Riisøen* uttrykk for sin begeistring over møtet med dosent *Tranøy's* studie:

«Thomas' etikk har *egenverdi*, gyldig også for dem som står fremmed for hans teologi. Forsåvidt kan en human-etiker med stort hell bruke Thomas' fornuftskategorier som fundament for sitt verdssystem. Det sier noe om vingefanget hos denne ærverdige Kirkens lærefader.

Aldeles ypperlig er *Tranøy's* følsomme undersøkelse av komplekset: De menneskelige handlinger, hvor den frie vilje blir satt under debatt, og stillet i relasjon til det overordnede prinsipp, den regulerende fornuft. Her støter vi på en sjelden foreteelse i filosofiens verden: Rasjonalitet uten rasjonalisme.

Nok en mangelvare i moderne tenkning bringer *Tranøy* til torgs fra Thomas' verdige arsenal. Hans syn på menneskets natur som grunnlag for moralen. Thomas' menneskesyn er oppsiktsvekkende «frilyndt». Han aksepterer mennesket som dyr, men som rasjonalt dyr. Resultatet er en harmonisk allsidighet i vurderingen av spenningen mellom drift og erkjennelse. En så inntrengende og nyansert antropologi som Thomas

opererer med er nær på en engangsforeteelse i filosofiens historie. Vi grøser ved motbildet, Luthers rabiat ensidige, men også religiøst geniale utmaling av vår bunnløse fordervethet. Hva menneskekunnskap angår, er det en beskjedne attest å kalle Thomas en Sigmund Freud i munkekappe.

Vi har et enormt behov for å få vite hvilke krav som må stilles til en menneskelig handling for at den skal kunne signeres *god*. Ganske enkelt: god. I dette eksistensproblem har vel ingen loddet dypere enn Thomas av Aquino. Det irrasjonelle både i moral og tro har han systematisert til et maksimum av rasjonell forpliktende klarhet. Hans dristige forsøk på å skape syntese mellom religiøs følelse og

St. Thomas — i Julekatalogen.

etisk balanse overvelder ved sin logiske tetthet og frodige anskuelighet.

Med Knut Erik Tranøys skarpe og elegante presentasjon av moralfilosofen Thomas av Aquino bør det settes en definitiv sluttstrek for vrøvlet om den mørke middelalder.

Miskjent skriftemål

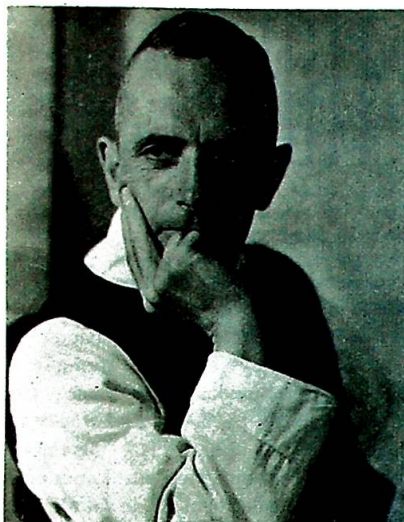
■ Det er ikke så sjelden at ikke-katolske geistlige og legfolk ivrer for innførelse av privat-skriftemålet i sine kirkesamfunn, ofte med et sideblikk til skriftemålets betydning i den katolske kirke. Sist finner vi det uttrykt i en artikkel av Frank Bjerkholt, som i «Morgenbladet» (7. desember) med adskillig utålmodighet konstaterer at «Kirkens «kontortid» er for knapp».

Forsåvidt som der skottes til katolsk skriftepraksis i denne forbindelse kan det være nyttig å peke på enkelte forvirrende misforståelser som ofte gjør seg gjeldende. De argumenter som føres i marken fra lutherske hold er ofte ensidig av *mentalhygienisk* art, og ligger på linje med den overhåndtagende «psykologisering» av det religiøse liv som gjør nyprotestantismen så fremmed for katolikker. Tidens jag og nervepress skaper ganske visst et påtrengende mentalhygienisk behov, — et behov som også Kirken — i den grad den virkelig gir mennesker en livsholdning for livet og hverdagen — må søke å imøtekomme gjennom sin alminnelige *sjelesorg*, og det med en mors tålmod og omsorg. Men det er unektelig en forvanskning av det som nettopp skriftemålet representerer i den gamle kristne tradisjon dersom det reduseres til denne ene funksjon, som ikke engang er den viktigste. I sitt vesen forutsetter den katolske skriftepraksis to hovedverdier som ihvertfall luthersk dogmatikk uttrykkelig forkaster, nemlig *sakramentet* og *botsøvelsen*, begge objektive — ikke subjektive — religiøse verdier. Det står for oss som om disse to verdiene: Guds handling med mennesket og menneskets handling, som uttrykk for god vilje og omsinnelse, er den nødvendige *forutsetningen* for skriftemålets psykologiske fornyelse av personligheten, gjennom oppgjør og fred. Det kristne skriftemålet rummer åndelige verdier som alene Kirken kan gi. Fornyes kan det bare ved en gjenoppdagelse av disse verdier, ikke ved at man legger hovedvekten på noe som man i og for seg like gjerne kan søke på en kristelig og nestekjærlig psykiaters sofa.

De halvsanne slagordene

■ Det hører til slagordenes vesen å rumme halve sannheter — og ofte ikke engang dét. Når «tidsånden»s mest bastante fordom nettopp er uviljen mot dogmene, så bunner det ikke minst i at slagordenes bekvemme forenklinger og slappe omtrentlighet ofte har vendt oss av med å forstå og verdsette klare og presise formuleringer av et saksforhold.

Særlig betenkt blir en ved å se svært så gjennomsiktige og hule slagord installere seg i åndslivets midte som enslags nye tåketete standard-dogmer. To av dem fortjener å bli tatt i luggen og holdt opp for de av kulturdebattens penneknekter som er åpne for gode nyttårsforsetter om å sanere sin stil. Det første — gjentatt inntil ensformighet og med den åpenbare hensikt å skjule eller bortforklare en misère som en heller burde se i øynene — lyder slik: «Striden er bare et livstegn». De forhold hvor dette er sant, dvs. hvor kamp og brytning virkelig er fruktbar og rensende, forhindrer ikke at optimismen blir noe krampaktig når slagordet anvendes på de faktisk tragiske og livsødende stridighetene omkring to hovednerver i vårt åndsliv: Sproget og kristendommen. Det er ikke et «livstegn», men et dødstejn når et helt slektledd får sin stilfølelse (og dermed sin tenkeevne) lammet og forvirret i en bitter og ufruktbar sprogstrid, hvor nasjonale, politiske og

Pastor
Trevor Huddleston.

FØR D

Ved dette årsskifte står millioner av mennesker verden over med øynene festet mot himmelen, for å få øye på teknikkens foreløpig ytterste og siste triumf: den kunstige stjerne som menneskelig kløkt og vitenskap har frembragt i det ville kappløpet om makten over kloden og himmelrummet. Vi er blitt en slekt som, blendet av vitenskapens svar på spørsmålet «hvordan?», snart ikke evner å stille det langt mer skjebnesvangre spørsmålet «*hvorfor?*»? Og under det hjertetyngende inntrykket av et teknisk fremskritt som er spent for kapprustingens og tyrannenes vogn, er det såmen godt for et gjennomsnittlig hverdagsmenneske å kunne feste blikket på skikkelser som legemliggjør vårt håp til de byggende — ikke de destruktive — kreftene i menneskesinnet.

sosiale komplekser er blitt trukket inn for å tåkelegge ytterligere hva saken gjelder. Det er ikke «livstegn», men dødstejn når norsk kristendom, som under krigen ga verdensopinionen et imponerende eksempel på samling og moralsk myndighet, nå faktisk påskynder avkristningen, gjennom en strid som stiller åpent ut at norsk protestantisme er absolutt ute av stand til å tale samstemmig og klart om hva som overhodet er kristen tro og lære når det gjelder visse sentrale religiøse spørsmål.

Det andre slagordet — også standardisert inntil det kjedsommelige i høstens mammutt-debatt om dikteren og hans forpliktelser (eller mangel på forpliktelser!) — lyder slik: «Dikteren skal være en opprører — ellers er han ikke noen egentlig dikter.» Omtrent så kategorisk ble det for eksempel forment av Arnulf Øverland i rettssalen under Mykle-saken. Opprøret som «attityde», ut fra den ungdommelige (for å si det hensynsfullt) innstilling at nærsagt all autoritet er av det onde i og med at den er autoritet, er jo velkjent som en nu alderstegen og giktisk krampe innen norsk radikalisme. Anvendt på litteraturhistorien blir den så gal at en må ta seg ivare for ikke å la seg friste til å hevde det stikk motsatte. For de virkelig store triner såmen vel så ofte frem som en temmelig sluttet fylking samfunnsstøtter og ordensmenn. I farten ser vi opprøreren Øverland måtte frakjenne ihvertfall fem store kolleger dikternavnet ut fra sin noe snevre og hjemmelagede definisjon: *Geheimråd* Goethe, *Baron* Holberg, den skolastiske *teologen* Dante, *hoffskuespiller* Shakespeare og *ambassadør* Claudel. Dét gjør han visst allikevel ikke!

Fr. Candidus

ET ER FOR SENT

av pater Hallvard Rieber-Mohn O.P.

Dette er beretningene om to av disse skikkelsene, en anglikansk prest og en italiensk borgermester, som hver i sitt miljø og ut fra sine forutsetninger omsetter sin sant evangeliske kristentro ikke bare i en mektig og verdensomspennende inspirasjon, men i *handling*. Begge «driver politikk», blant annet kanskje for å vise, at jo flere partier vi får med kristelig etikett i partinavnet, desto mer påkrevet blir det å vise i gjerning at kristendommen, rett og fryktløst forstått, egentlig sprenger partiene og det politiske vanegjengeriet i småbiter med en uimotståelig kraft som kunne forandre jordens åsyn: Kjærligheten til nesten. I forlagenes øredøvende reklame om bestsellere, bøker man «må» ha lest, og som visner i ens sinn før vi vender det siste blad, vil vi gjøre oppmerksom på to små bind av vinterens litteratur som *virkelig* er store, ved at de lar oss møte mennesker med hjertelagets dimensjoner.

Trevor Huddleston¹⁾ er anglikansk geistlig og tilhører et ordenssamfunn som lenge har drevet misjonsarbeide i Sør-Afrika. For 12 år siden kom han til Johannesburg — «verdens rikeste og fattigste by». I 1949 ble han sitt ordenssamfunns forstander for Sør-Afrika. Våren 1956 ble han kalt tilbake til England, og når man har lest ham, skjønner man hvorfor. Hans bok, som med en verselinje fra G. K. Chesterton's «Ballad of the White Horse» heter «Naught for your comfort» (la oss oversette det med *ett* norsk ord: «Trøstesløst»!) på engelsk, og — altfor blidt! — «Han er din neste» på norsk, har vakt internasjonal oppsikt, som et skrik til verdens samvittighet. Med Alan Paton's rystende roman «Gråt mitt elskede land» i friskt minne, og avisenes brydde beretninger om den forbryterske og nedverdiggende rasepolitikken til det boer-ske halvdictaturet som nær sagt daglig kost på frokostbordet, må en ha lov til å synes at det «kristne» Vestens nerver svømmer i godt fett, eftersom den av opportunistiske hensyn avstår fra å gå til virkelig mellomfolkelig *aksjon* mot uretten. I Sør-Afrika forråder den hvite rase sine egne fordringer på en menneskeverdigg fremtid — hver dag — ved å nekte den farvede flertallsbefolkningen en menneskeverdigg nutid.

Så enkelt — og så tragisk — er det. Et lyspunkt i det dystre bildet er den kristne kirkes reaksjon mot overgrepene. Statsminister *Strijdom* har vaktet seg for å binde an med den katolske kirkes håndfaste og prinsipielle avvisning, verden over, av rase-diskriminasjonen, enten den (som i Sør-Afrika) kalles *apartheid* eller (som i USA) kalles *segregation*. De øvrige kristne samfunn i Sør-Afrika — med én dyster og uhyggelig unntagelse: Den fanatiske gammeltestamentlige hollandske reformerte kirke i Unionen — har med tilsvarende fasthet protestert mot regjeringens politikk. Ikke minst gjelder det pastor Huddleston's egen (anglikanske)

kirke, hvilket — p.g.a. det britiske mindretalls delikate stilling — ikke løper av uten kirkelige og politiske komplikasjoner og skaper nervøsit i Whitehall. Huddleston ble «brysom»: Fireogtyve timer etter at manuskriptet til hans bok var smuglet ut av Johannesburg og sendt til England, foretok det sør-afrikanske politi razzia i hans bolig og beslagla alle hans papirer.

Denne boken kan De kjøpe i nærmeste bokhandel. «Det er ikke noen bok for feige», skrev «News Chronicle» over den engelske utgaven. «Den som er redd for sannheten bør la den ligge.» Vi som mener vi har hørt og forstått Kristi krevende ord: «Den som er av sannheten hører min røst», vi har ikke lov til å la denne boken ligge. I den utstrekning våre norske representanter i internasjonale organisasjoner overhodet bryr seg om å gi uttrykk for norsk opinion, bør de hurtigst mulig betydes at forholdene i Sør-Afrika opprører oss som utålelige, og at Norge — som en fredselkende, liten nasjon med sterke humanitære tradisjoner — bør ta initiativer til internasjonalt politisk og økonomisk press på folk av dr. Malans og Strijdoms type. Selv om det koster.

Pastor Huddleston stikker ikke noe under stolen: I en klar, enkel og usvikelig hederlig fortellende stil beretter han om politiovergrepene, om den systematiske nedvurderingen av de farvede og om deres nær sagt uunngåelig sosiale, moralske og kulturelle forsumpning i et samfunn hvor desperasjonen og angsten for fremtiden hersker på begge sider av rasebarrieren, og hvor nutiden leves på en ulmende vulkan. Hans tale er særdeles tydelig: «At der ikke er noen tid å tape når det gjelder å avsette den nåværende regjering, er jeg også overbevist om. Og til forskjell fra mange, hvis meninger jeg nærer den største respekt for, tror jeg at hele verden bør sette inn sin innflytelse på å nå dette mål.» I disse uredde ordene møter vi denne altfor sjeldne mennesketype i en urettens og overgrepets verden: Den kristne opprører. Ragnar *Kvam* har oversatt boken — ikke helt stilsikkert, men levende og muntlig. Hans forord er litt for tragisk på den kristne kirkes vegne, og røber ubekjentskap med hva ihvertfall den katolske kirke, biskoper, prester og ledende legfolk, står for både i USA og i Nord- og Sør-Afrika når det gjelder de farvedes rettigheter og menneskeverd overfor den hvite manns overgrep. Med all sin resignasjon har Pastor Huddleston mere håp. Men han vet at han skriver i den ellefte time, — så langt inne i tragediens tussmørke at han uavlatelig minner oss om en typisk boktittel hos en annen stor sør-afrikaner og humanist, Alan Paton: «Før det er forsent»...

*

«Før det er forsent»... ordene er ikke ute av «Fveien når det gjelder en bok som nettopp er utkommet hinsides Kjølen, om vår gamle, unge kjenning Giorgio La Pira²⁾. Det er den svenske katolske publisisten *Gunnel Vallquist* som har tatt for seg den florentinske borgermester, kommune-politiker, professor (i jus), mystiker, barmhjertige samaritan, m.m.m. Det er blitt en vinnende og hjertevarmende bok på vel 160 sider som gir oss forstå-

¹⁾ Trevor Huddleston: «Han er din neste.» Oslo, Dreyer, 1957. 213 s.

²⁾ Gunnel Vallquist: «Giorgio La Pira. Borgmästare och profet.» Stockholm, Natur och Kultur, 1957. 163 s.

HVA KRISTUS HAR LÆRT MEG

Av Giorgio La Pira

Borgermester
La Pira.

elsen, ikke bare av et menneske — og hvilket menneske! — men også av det Italia som politisk og sosialt skulle finne sin vei ut av fascist-diktaturets ruiner til en menneskeverdig form for vesterlandsk, kristent demokrati. Gunnell Vallquist kjenner og forstår dette stoffet — hennes fremstilling har brodd og tendens og lar ikke leseren i tvil om hvor hennes sympatier ligger. Men det er gjort med intelligens og innsikt, og hennes kritikk er positiv — det vil si konstruktiv — ikke minst ved hva den låner fra La Pira's egen utholdende nestekjærlighet.

Mennesket La Pira møter vi gjennom en fremstilling som er skrevet med et skarpt øye for alle dets tilsynelatende indre motsetninger: Vitenskapsmann og folketaler, kontemplativ asket og praktisk handlingsmenneske, kommunepolitiker og verdensborger. Hans utrettelige omsorg for de hus- og arbeidsløse, hans kamp for å skape politiske og sosiale minimumsgarantier for menneskeverdet, på tvers av partigrensene og de parlamentariske intrigene, hans sans for nødvendigheten av å føre respekten for medmennesket tilbake til dens religiøse — dvs. eneste sikre og holdbare — begrunnelse: alt dette lærer oss å forstå hvorfor denne lille sicilianeren har kunnet bli et håpets symbol for mange.

Men La Pira's *miljø* trer også skarpt frem av denne fremstillingen, og dette «blikk på Italia» og dets veldige etterkrigsproblemer er såvisst ikke den minst interessante delen av Gunnell Vallquist's bok. Her stiller hun igrunnen, med gyldighet for de europeiske land overhodet, de kristelig-demokratiske partienes hovedproblem i øyeblikket. I land etter land synes det som de konfesjonelt kristne partier — utspent som de er fra arbeiderklassen til høy-borgerskapet — nødvendigvis trues av to uhyggelige muligheter: Enten å bli sprengt, eller å gå reaksjonen i vold. Av disse to onder fortoner det siste seg åpenbart som det verste for den som med et minimum av forståelse leser det 19. og det 20. år-

*T*o ting, som er intimt forbundet med hverandre: den ene kompletterer den andre.

For det første at vår sjel ikke oppnår fred, ikke bærer frukt, ikke finner hvile uten Guds helliggjørende ord. Først i det finner den sin verdighet, og oppnår roen, freden og kraften. Det er bokstavelig sant det som Augustin uttrykker så levende: «Herre, du har skapt oss til deg, og urolig er vårt hjerte inntil det hviler i deg.»

Bare nådens bad, taushetens og bønnens husværelse, tilbedelsens glede og fred kan feste vår sjel i den virksomme trygghet som er en frukt av troen, kjærligheten og håpet.

Dette er det første og det mest grunnleggende av det som Kristus har lært meg: Det indre liv, det som er festet i ham som grenene i vinstokken, dette indre liv som fylles av Ham likesom brønnen av livets vann; dette hemmelighetsfulle, evige liv, fullt av fred, som velder frem i sjelen og som er liv av Kristi eget liv — det guddommelige liv nedlagt i menneskehjertet, for allerede her på jorden å skape det nye menneske med henblikk på det kommende liv og oppstandelsen.

Evangeliets ord er på dette punkt ytterst klart: «Jeg — sier Herren — er veien, sannheten og livet.»

*D*et andre som Kristus har lært meg er dette: At all skapningen har sin verdi og verdighet i Ham og finner sin gyldighet i Ham — mine medmennesker, mine brødre, likesom jeg selv er skapt for den kommende oppstandelsen og det evige liv: staten, samfunnet, tid og rum — med alle deres dimensjoner og verdier.

Kristus helliger alt, gjør alle ting nye. Hans nåde helliggjør og helbreder og løfter opp, gjør jorden til en sann forberedelse til det himmelske og vårt nuværende samfunn til et utkast og en lignelse når det gjelder det kommende. Alt får verdi, dersom det settes i forbindelse med Kristus — det er grunnsannheten og den bestemmende normen for vår gjerning. Alt dette: individet, familien, arbeidet, hjemmet, vennskapet, kulturen, kunsten, poesien, politikken, økonomien, og teknikken — får verdi dersom det siktes inn mot dette ene mål: å bygge Guds stad på jorden — «skje din vilje, som i himmelen, så og på jorden»!

For dette er menneskevordelsens dynamiske hemmelighet: Eftersom Kristus er sant menneske, får hele menneskelivets kosmiske og historiske bakgrunn ved Ham en ny verdi, en evig fasthet og en evig gyldighet.

Og dette blir da den menneskelige handlingens betydning: Den blir som Kristi egen gjerning, den utgår fra vår egen rotfestede forening med Gud og velder frem som livgivende vann, som en lysende og varmende ildslue. Her ligger historiens mening og menneskets ansvar, for i Kristus er mennesket kallet til å bygge historien.

Disse to ting har da Kristus lært meg: nåden som bor i sjelen, og blir dens guddommelige løftestang, den byggende gjerningen i virksomhet for vår neste, som bygger Kristi legeme gjennom historien, murer opp samfunnet, nasjonene, kulturen og alle de menneskelige goder og gir tiden dens rette verdi, som en forskole og en foregripen av det kommende liv.

hundres kirkehistorie. Dette Kirkens tap av den industrialiserte arbeiderklasse som Pius XI engang kalte «det 19. århundres store forargelse» kunne ikke finne noen farligere og definitivere bekræftelse enn i en kristelig politikk som under demokratisk frihet tviler på sine beste og meste generøse tilskyndelser og krefter for å gli over i reaksjonen. Den kristne moral-pedagogikkens langvarige og skjebnetunge svikt når det gjelder den sosiale rettferdighetens krav er en tragedie som ikke tåler noen forlengelse, om de kristne skal kunne se på sin samtid og dens nød med noe som ligner en ren samvittighet.

Giorgio La Pira's skikkelse legemliggjør dette faktum at «det kristelige demokratiet» i Europa — 12 år etter krigens slutt — nå befinner seg ved en avgjørende korsvei. Og det er ikke minst betydningsfullt at det nettopp er i Italia — under øynene på den katolske kirkes sentralmyndighet — at problemet trenger seg på. Har kristendommen, i dette fremdeles dypt katolske landet, noe å si arbeiderklassen og proletariatet, ikke bare gjennom ord, men gjennom handling? Kan den italienske velgermassens farlige slagside til kommunismen rettes opp ved at det kristelige demokratiet, ut over sine velmente, men altfor fryktsomme reform-tiltak, overtar de røde programmenes energiske sosiale målsetning, og oppgir sin glideflukt mot høyre? Kan den italienske kirke, ikke ved barmhjertighetens suppe-kjøkkener, men ved en aktiv rettferdighetssans bundet i moralsk indignasjon og dyktig politisk organisasjonstalent, virkelig *bevise* sitt motsetningsforhold til krefter som er så benhårdt reaksjonære, at vi overhodet savner noen målestokk for det på våre breddegrader?

Slike spørsmål er det Giorgio La Pira, stillferdig, men fast, har stillet den kristne opinion og samvittighet i sitt land, mens han selv uten stans omsatte i effektiv gjerning sitt eget svar på dem. Og i rettferdighetens navn skal det jo også sies — som Gunnel Vallquist gjør det — at han langt ifra er alene om å stille denslags problemer i dagens Italia — hverken teoretisk eller praktisk. Der er andre viktige strømninger innen italiensk katolisisme som peker i samme retning, og hvorav noen av de viktigste — for eksempel den som utgår fra kardinalerkebiskopen av det «røde» Bologna — *Giacomo Lercaro* — utvilsomt nyter godt av pavestolens oppmuntring og støtte.

«Før det er forsent»... Omstillingen er et kapp-løp med tiden og med verdensutviklingen. La Pira inkarnerer i Italia det kanskje største — men såvisst ikke det eneste — håpet om at de kristne tross alt vil vinne det. Ikke med fantasteri, men med kunnskaper, energi, offervilje, hjertelag har denne katolske politikeren våget å gjøre de seks Pauli ord: «Men størst av alt er kjærligheten!» til sitt program — og så har han simpelthen gått bort og omsatt det i arbeide, i virkelighet, i liv. Gunnel Vallquist har rett — og har påvist det gjennom en velskreven og oppløftende bok — når hun til slutt karakteriserer denne «borgermester til Guds ære» med ordene: «Politik är en smutsig hantering, som inte kan skötas med rena händer, heter det. Giorgio La Pira har lyckats bevara sina händer rena, och framför allt sitt hjärta.»

H. Rieber-Mohn.

Outsideren og kristendommen

Av PAVEL FRAENKL

Et tidsskrift «for religion og kultur» kan ikke i taushet gå forbi en ny, meget ung engelsk skribent som heter *Colin Wilson*; han er litt av et unikum om det nå gjelder de dristige kulturperspektivene han kaster inn over vår umiddelbare samtid eller i analysen av det store kampdrama mellom tro og tvil i speil av den moderne européiske litteratur. La det først være sagt klart og tydelig: ingen av oss, hans motstandere, så vidt det dreier seg om forfatterens livsholdning, livssyn og budskap — alle skal bli presisert på sin plass — må her forsøke å komme med et overbærende smil, klappe ham på skuldrene og si: «Se på denne fremmelige ungdom på 24—25 år, hva har han ikke prestert i de korte årene siden han fikk fornuftens bruk; men la oss nå vente og se, om han én gang i fremtiden ikke kommer på bedre tanker som ville være mer verd vår oppmerksomhet og vår vurdering.»

Intet selvbedrag kunne være mer latterlig i dette tilfelle. Det mekaniske årstall har ingen ting å si i det skapende åndsliv. *Flaubert* og *Nietzsche*, *Keats* og *Dostojevskij* — disse såvidt forskjellige diktertyper — var like unge, da de skjenket oss sine grunnopplevelser og benevnte dem med symboler og tegn de aldri mer kom til å forandre i nevneverdig grad. Colin Wilsons ungdom er helt irrelevant — dvs. uten betydning — for bedømmelsen av hans verk. Han har hittil skrevet to omfangsrike bøker. Den første, «*The Outsider*» kom ut i England i 1956, og ble høsten neste år presentert på det norske bokmarked under den stupide titelen: «Utenfor sirkelene» i Colbjørn *Helanders* spenstige og livfulle oversettelse på Cappelens forlag. Hans annen bok heter «*Religion and the Rebel*» (tilsendt fra Cammermeyers Boghandel), og kom ut i forfatterens hjemland i fjor høst (1957). De to bøker representerer nesten drøye 700 sider av filosofisk og litterærkritisk lesning med mange av og til nervøst uartikulerte og stammende påstander om historiske, samfunnsmessige, erkjennelsesteoretiske, psykologiske og jeg vet ikke hvilke problemer. Colin Wilsons vitebegjør er av syntetisk art — han vil nå en fast oppbygget og likevel livsbevegelig *enhet*; han orienterer seg stadig i samtidens og den umiddelbare fortids åndsstrømninger og viser delvis — ikke alltid — at han kan innforlive seg med dem på sin egen, uoverførbare måte.

Boken om outsiders i européisk litteratur og tenkning — på norsk er det av saklige grunner best å oversette begrepet «the Outsider» som «Eneren» — spenner fra Kierkegaard, Dostojevskij, Nietzsche og helt frem til Eliot, Sartre, Camus, bare for å nevne de mest representative skikkelser. Alle var de «outsidere» såvel sosialt (men det er *ikke* det viktigste for forfatteren), som åndelig, psykologisk, erkjennelsemessig. Det enhetsskapende temaet i «Eneren» er i bunn og grunn den kristent-religiøse eller den antireligiøse livsholdning. Bokens betydning består bl. a. i den kjensgjerning at den viser de stadige brytninger mellom Gudstanken og den religiøse skepsis som noe *vesentlig* — ikke perifært, ikke annenrangs — i européisk litteratur og åndsliv, Russland før 1917 innbefattet.

Der finnes minst 57 forskjellige definisjoner av hva outsideren egentlig er i Colin Wilsons to bøker; i en kort

artikkel er det ugjærlig å ta standpunkt til noen av dem. Denne rikdommen vitner *ikke* mot forfatteren; den bare bekrefter hans hensynsløse ærlighet, hans famlende iver og hans grenseløse åndelige ensomhet. Så sterk som denne mann er i sin lektyre, så kraftanspent — og derved avmektig — er han i sin innerste livserkjennelse. Alt og alle forvandles foran hans feberhete, kalde øyne i «outsidere», en slags nietzscheanske intellektuelle overmennesker som dresserer sin vilje, pleier sin selvkontroll og streber etter det Colin Wilson kaller «den nye bevissthet». Mer liv skal den favne denne bevisstheten, forteller han oss i Bernard Shaws terminer, og sjenerer seg ikke til slutt å havne i den sjarlatan-pregede halvmystikk som kjennetegnet den engelske overklassen — jeg mener her den intellektuelle overklassen — dunkle profet, den slaviskefødte George Gurdjejev.

Den vedvarende kamp mellom den religiøse tro og tvil har dypt preget Colin Wilsons «outsidere»; i bokens fremragende sjette kapittel som heter «Spørsmålet om identitet» (i norsk oversettelse på side 198) og befatter seg hovedsakelig med en inngående analyse av Dostojevskijs skikkelser, sier han «at outsiderens verdier er av religiøs art». Hele hans siste bok «Religion and the Rebel» prøver å utdype og dokumentere denne hovedoppfatning; vekten bør legges på de *konsekvenser* forfatteren viser oss, når han angriper «eneren» ut fra den religiøse erkjennelse og dens synsvinkel. Ulike skikkelser som mystikeren Jacob *Boehme*, *Pascals* kristne psykologi, kardinal *Newmans* konversjon, *Kierkegaards* kristendomsintensitet befolker boken.

Colin Wilson går hårdhendt frem; i de religiøse analyser mangler han totalt sin rikdom fra «Outsideren». Begrensningen i forfatterens eget sjeleliv trer mer ubønnhørlig frem foran den kritiske lesers indre syn. Han lider av en slags sammenligningsmani — alle og enhver i hans bok blir sammenlignet med eksempler fra Wilsons hurtige, rutinerte lesning. Når han fremstiller John Henry Newman og hans åndelige modningsprosess, bemerker han at (jeg oversetter fra engelsk original, side 225) «Newmans livsfølelse er tettere knyttet til Dostojevskij enn til Dr. Brownside» (en skikkelse fra *Newmans* konversjonsroman «Loss and Gain»). Men Colin Wilson overser fullstendig at *Newmans* og *Dostojevskijs* åndelige klima — den indre atmosfære deres skikkelser og skjebner vokser opp fra — ikke lar seg sammenligne uten videre. Sammenligningen sier ikke noe vesentlig hverken om den ene eller den annen.

Typene blir derfor ikke individualisert, avgrenset, avstemt. Den opprinnelige frigjørende formelen — the outsider — gjør forfatteren til slutt til sin egen slave. Studien over *Pascal* er et bedrøvelig eksempel på Colin Wilsons mangel på erkjennelsemessig følsomhet; det hviler noe mekanisk oppramsende over skildringen av *Pascals* liv og noe vulgært, brutalt over analysen av *Pascals* skapende bedrift. Colin Wilsons kjennskap til den franske religiøse tenkeren er langt fra uttømmende. Det virker alt annet enn tillitsvekkende når han påberoper seg én eneste likegyldig engelsk monografi om *Pascal* som sin kilde.

Enda verre gikk det utover *Kierkegaard*. Colin Wilsons viten om den danske tenker er — for å si det mildt — helt fragmentarisk; han har lest en «Antology» — men uttaler seg skråsikkert og med salvesesfull religionshistorisk patos. Erik Geismars «Lectures on the Religious Thought of Søren Kierkegaard» — et banebrytende verk — ville fortelle ham meget; han kjenner ikke

boken, det mest fremtredende bidrag til den engelske *Kierkegaard*-forskning, skrevet av den danske historiker. Colin Wilsons lesning er vid, ekstensiv, nyttebetont, men hans virkelige erkjennelse når det gjelder forholdet mellom de representative religiøse «outsidere» og kristendommen, er lite utviklet. Sånne gamle travere som at Kristi lære og Paulus' kristendom intet har til felles, skulle en klok mann av Colin Wilsons ambisjoner ikke komme med.

For ham er målet med all religion — konkret: den kristne religion — det han kaller «increased consciousness». Men denne økede, potenserte bevissthet trer frem hos forfatteren i en besynderlig blanding. Et sentralt begrep i en lære *kan ikke* lide av en slik dobbeltydighet. For det første: bevisstheten kan være et rent psykologisk termin. For det annet: bevisstheten kan være et rent erkjennelsemessig termin. Forholdet mellom psykologi og erkjennelse er hos Colin Wilson helt uløst. Han kaller seg for en «bevissthetseksistensialist» og prøver med bevissthetens våpen å avpene kristendommen.

Men Colin Wilsons *personlige* begavelse bør hans mange lesere ikke gjøre blind for at denne mann samtidig bare makter å *tenke* i grove trekk. Det er noe i veien med hans emosjonelle erfaring. Hans kjærlighetsevne i forholdet til de åndspersonligheter han kjemper mot eller gir en forklaring av, er en sterkt tilgrumset erkjennelsekilde. En mann som vil fortelle noe vesentlig om *Pascal*, *Kierkegaard*, *Nietzsche*, *Dostojevskij*, *Hermann Hesse* og andre av denne type *må*, absolutt *må* være i besittelse av synets åndelige renhet. Jeg behøver kanskje ikke tilføye at med «renhet» mener jeg her *ikke* den personlige etiske renhet; den vedkommer ikke meg i Colin Wilsons tilfelle. Jeg mener den åndelige renhet som skuer og ser i kraft av godhet; han ser bare i kraft av åndelig grusomhet.

Sett i sin helhet er Colin Wilson for meg en registrerende analytiker, den grupperende, den skjematiserende, den som delvis forenkler, delvis bare forsimpler den åndelige virkelighet han skriver om i begge sine bøker. Han er en umåtelig rikt utrustet *skribent* — likevel kan jeg ikke se at han er den store *erkjennende* med sin teori om den «nye bevissthet». Hans eksistensielle bevisstholdning — som han fortalte norske studenter om her i Oslo den 30. november i fjor — er et panser, en beskyttelse mot den fullgode følelser erfaring som han ikke eier. Hans emosjonelle brutalitet viser ikke veien frem.

Pavel Fraenkl.

Den internasjonale bønneuke for kristenhetens gjenforening

skal også i år (18.—25. januar) minne om at alle døpte kristne er kalt til å samles i én Kirke. Protestanter og katolikker, ortodokse og anglikanske kristne over hele verden, som føler smerten over den ennå bestående kirkesplittelse, vil da samles om Kristi egen bønn: «At de alle må være ett».

Ut fra denne Kristi vilje er der foreslått følgende momenter til overveielse og bønn:

18. januar: Forening av alle kristne.
19. » Smerten over splittelsen mellom de kristne.
20. » De romersk-katolske kristnes helliggjøring.
21. » De ortodokse kristnes helliggjøring.
22. » De anglikanske kristnes helliggjøring.
23. » De protestantiske kristnes helliggjøring.
24. » Misjonskirkenes helliggjøring.
25. » Hele menneskehetens forening i Kristi kjærlighet og sannhet.

UTLANDET

BELGIA

Hvordan de katolske skoler finansieres.

Kardinal van Roey har bekjentgjort at man vil finansiere skolene i hans erkebispedømme gjennom salg av rentebærende obligasjoner, slik det allerede er praktisert av de geistlige autoriteter i Nederland og Østerrike når det gjelder skole- og kirkebygging. Kardinalen uttalte i samme forbindelse at det for hvert år blir flere som ønsker at deres barn skal få en kristen oppdragelse.

Byggebrødrene.

Over 4500 medlemmer av den nye orden «Byggebrødrene» har i løpet av dette året oppført bygninger til en verdi av ca. 1 300 000 kroner, oppgir ordensstifteren, den belgiske pater Werenfried van Straaten. Byggebrødrene, som kommer fra 26 forskjellige nasjoner, må forberede seg i lengere tid før de kan avlegge noen løfter. De bygger hus for hjemløse og fattige, samt kirker og andre religiøse institusjoner over hele Europa. Programmet for det kommende år omfatter bl. a. tre bygg i Belgisk Kongo, og et kloster i Hannover for ordenssøstre som er forvist fra Øst-Europa. I Byggebrødrenes orden er det også en god del legbrødre som arbeider uten betaling og følger ordensreglene som de øvrige medlemmer.

DANMARK

Ny stor katekisme.

Om noen måneder sender danskene ut en oversettelse av den store tyske katekisme som utkom i 1956, og som er resultatet av langvarige og inngående studier.

DE FORENTE STATER

Mange italienere til De forente stater.

Den amerikanske katolske forening for emigrasjon har fått utvirket at 30 000 italienere i løpet av de kommende 18 måneder skal få slå seg ned i De forente stater.

Biskopene og radio-fjernsynsprogrammene.

De katolske biskoper i De forente stater har nedsatt en komité som skal utarbeide forslag til å få radio- og fjernsynsprogrammene på høynivå. Foranledningen er pave Pius XII's ensyklika «Miranda prorsus».

Mange negre blant katolikkene.

Over 100 000 negre er bare i løpet av de siste 10 år døpt katolsk, og blant Amerikas «sorte» befolkning er der i dag ca. en halv million katolikker. Der er 73 negerprester, og 30 religiøse ordenssamfunn og kongregasjoner har negre blant sine medlemmer. Tre søsterkongregasjoner består utelukkende av amerikanske negerinner.

Rasediskriminerings historie.

En liten bok som har titelen «For mennesker med god vilje», er skrevet av pater Robert Guste i New Orleans. På en saklig og likefrem måte behandler forfatteren rasediskrimineringshistorie i erkebispedømmet New Orleans, de forskjellige erkebiskopers holdning, og rasefordommer i sin alminnelighet sett under vitenskapens og den kristne morals synsvinkel.

Pater Guste får klart frem at den nåværende erkebiskop Rummels direk-

tiver og fremstillinger er en videreføring av det som tidligere er fastslått i erkebispedømmet vedrørende rasespørsmålet. Erkebiskop Rummel har som kjent både i ord og handling klart vist at mennesker er like verdifulle enten de er sorte eller hvite.

Instruksjonskurser i religion.

Kurser i Den katolske kirkes grunnlære blir for tiden meget virkningsfullt avvertet i avisene i Washington. Hver enkelt sognekirke både i byen Washington og andre steder oppgis med adresse og telefonnummer, samt angivelse av de tider på dagen da det gis undervisning. Det er «The Confraternity of Christian Doctrine» som står for aksjonen.

FRANKRIKE

Lourdes' Bernadette på film.

Det skal lages en film om Bernadette av Lourdes, og den skuespillerinnen som får titelrollen (hun er enda ikke funnet), er allerede invitert av priorinnen i klosteret i Saint-Gildart i Nevers til å tilbringe 14 dager blant søstrene der for å komme litt inn i klosterlivet. Det var i dette klosteret at Bernadette levde i flere år under navnet søster Marie-Bernard.

Ordenssøsteren som oppfant vaksinen mot spedalskhet er død.

Før jul døde i nærheten av Lyon, søster Marie-Suzanne, som tilhorte Maristsøstrenes institutt. Etter å ha arbeidet i 25 år ved spedalskesykehuset Makongai på Fidjioyene, greide hun i 1947 å isolere en basill som Det hygi-

TRONDHEIM

VÆR SIKKER

på forsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med
ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser
(også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere)
ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

A.s Trondhjems Margarinfabrikk

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

TRONDHEIM

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan O. Helgesen

Best og billigst

K. LUND A/S

Rørleggerforretning - Rørhandel

Trondheim

eniske institutt i Roma konstaterte hadde immuniserende egenskaper. Søster Marie Suzanne drev så en tid vitenskapelige studier ved Spedalskeinstituttet i Lyon i Frankrike, og fremstillet til slutt SM-vaksinen. (SM er forkortelse for Marist-samfundet.) Over 300 000 doser av vaksinen er siden utdelt gratis fra søstrenes laboratorium i Lyon.

NEDERLAND

Amsterdams beboere takker Gud.

For kort tid siden ble den første sten til en ny kirke lagt ned i Amsterdam. Kirken er ment som en takk fra beboerne for at deres by ble spart for tilintetgjørelse under den annen verdenskrig.

Den nye kirke skal vigles til Kristus Kongen.

VEST-TYSKLAND

Landets eneste trappistkloster har hatt jubileum.

Trappistabbediet Christophorus Elsen kunne den 8. desember 1957 feire gulljubileum. Siden 1947 er det Tysklands eneste trappistkloster. Det ble nesten helt ødelagt under krigen, men er i løpet av de siste ti år gjenoppbygget. I dag er det 40 patres og 30 legbrødre i klosteret.

«Filmdienst» ti år.

Den katolske filmkommisjon for Tysklands organ, «Filmdienst», kunne feire ti-års jubileum i november 1957, i det første nummer utkom i november 1947. Det startet med et opplag på 4500 eksemplarer, i dag er opplaget 15000. I løpet av disse ti år er ca. 5000

spillefilmer og lengere dokumentarfilmer blitt omtalt i «Filmdienst».

Filmen «Tolv edsvorne menn» stor publikumssuksess.

Over 20 000 mennesker så i løpet av fire og en halv uke ovennevnte film bare i byen Münster i Tyskland.

ØSTERRIKE

Energiske teologistuder.

I løpet av dette året kommer antagelig 60 seminarister som har slitt mer enn alminnelig hardt under studiene, til å bli vigles til prester. De har nemlig hatt full jobb om dagen, noen som eks-pediterer i forretninger, et par er utlærte skreddere, og flere har arbeidet på kontorer. De har så brukt kveldene (og antagelig noe av natten) til å følge forelesninger og drive studier.

BERGEN	
<p><i>Hvitere og skånsommere vask med</i> «REFORM» BERGENS SÅPEFABRIKK ½</p>	 <p><i>Peter M.</i> KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy</p>
<p>M. G. RIISØEN - Bergen Kolonial - Mel - Kraftfor - Engros</p>	
<p>Snekker KNUDSEN Nygårdsgaten 40 - Bergen Telefon 15 847</p>	<p>L. ANDERSEN - Bergen Velassortert engrosforretning i frukt, grønnsaker og poteter. Import av tørket og hermetisk frukt samt erter i beste kvalitet. Bergens eldste engrosfirma i bransjen.</p>
<p>HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utsyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>	<p>SPEIL OG FOTORAMMER i godt utvalg <i>T. Kjelstrup Olsen</i> midt i Marken</p>
<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk Solheimsgt. 11 Tlf. 99 016 Bergen</p>	<p>Våre bekjente Schlieren Heiser leveres over hele landet. JONAS MYHRE BERGEN JONAS MYHRE OSLO A/S MYHRES MASKININDUSTRI BERGEN</p>
<p>ANTON OLSEN Murmester</p>	<p>Sølv for alle anledninger <i>Theodor Olsens Efff.</i> JUVELER SMASTRANDGT 4 BERGEN</p>
<p>DRIKK Mowinkel's KAFFE </p>	<p>STEMPLER av enhver art SKILT for ethvert behov </p>

Johan H.
BENZON
A/S
En gros - Telefon 10106

Kjøp hos oss
i 1958!

A/S BJØRN
Tøsse **MØLLE**

FLYGEL - PIANO - ORGELFABRIKK

Jacob Knudsen

i Nygårdsgt.
ved Eldorado

BIRGER MICHELSEN
MALERMESTER

FOSSWINKELSGATE 20
Alltid til tjeneste med overslag
Tlf. 12 443 - 97 269

Gjertsen
i Småstrandgaten

BOKHANDEL BERGEN

URMAKER ANTON M. OLSEN

Olav Kyrresgate 1 - Tlf. 13035

*Gode
kjøtt og pølsevarer
fra
J. Aug. Bye & Opdahl's*

HARALD MADSEN
Strandgaten 73, Bergen
Kolonial engros
Tlf. 10 415 - 12 359 - 18 528
Sverre Madsen privat tlf. 72 428

ALT i
kontormøbler
og
stålrørsutstyr

FINN KONOW
Blikkenslagerforretning
Grønnesmuget 4 - Marken
Bergen
Tlf. 12 085 - Privat 99 976

DIDR. ANDERSEN & SØN A/S
Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

L. W. TORNØE A/S
Papirhandel
Bergen

T. Beyer
BOK-OG PAPIRHANDEL AKSJESELSKAP

Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen

A. K. EGGE A/S
Frukt og grønnsaker
En gros

BERGENS GJÆRDENEFABRIK A/S
Montering av gjerder
Tlf. 15522 - 14731

SVERRE W. MONSEN
Manufakturvarer - Sengeutstyr

JACOB L. BERSTAD
Kontorutstyr
Bergen - Oslo

ERLING KRAGE A/S
PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

NYGÅRDSGT. 4

All slags
skadeforsikring

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel
BERGEN
Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482

$\frac{1}{8}$ Smith Sivertsen's
Bakerier & Conditiorier

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Glagsvei 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

N. JOHANSEN

Bakeri & Konditori

Valkyriegt. 1 - Oslo

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

OSLO

Mixture

"den ypperste blant snæddetobakker"

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

